

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΥΨΕΛΗΣ

1923

ΑΡΙΘ. 4

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΓΡΥΠΑΡΗΣ

ΥΠΟ

Σ. ΔΕ ΒΙΑΖΗ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

ΤΥΠΟΙΣ Σ. ΚΑΨΟΚΕΦΑΛΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

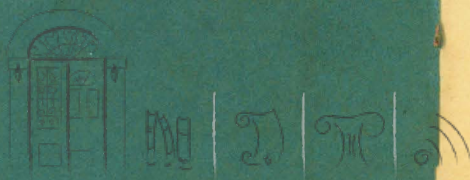
1886

unclear

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΓΡΥΠΑΡΗΣ

ΥΠΟ

Σ. ΔΕ ΒΙΑΖΗ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΑΙ.Σ.2.Φ100021

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΓΡΥΠΑΡΗΣ.

Τίς ἐνθυμείται αὐτόν;

Οἱ υἱοὶ τοῦ, οἱ συγγενεῖς τοῦ καὶ οἱ φίλοι.

Ἡ δὲ τῶν γραμμάτων πολιτεία;

Ἄγνοεῖ αὐτόν.

Τοιαύτη ἡ μοῖρα τῶν μετρίων ποιητῶν;

Οὐχὶ ὅλων. Ἐπειδὴ βλέπομεν, ἰδίως εἰς τὰς ἀνθολογίας, μὴ ἐξαιρουμένης τῆς τοῦ κ. Ματαράγκα, νὰ ὑπάρχωσι, καὶ, μεταξὺ τῶν ἀληθῶν ποιητῶν καὶ ἀρίστων στιχουργῶν, ὀνόματα στιχοπλόκων, νὰ ὑπάρχωσι στίχοι πολλοὶ κατώτεροι ἐκείνων τοῦ Γρυπάρη. Δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι εἰσέτι δὲν ἐδημοσιεύθη ἀνθολογία περιέχουσα, ὅτι εὖ οἶσμον ὑπάρχει ἐν τῷ νεοελληνικῷ Παρνασσῷ.

Ὁ Γρυπάρης ἔζη ὅμως εἰς καλὴν ἐποχὴν, εἰς ἐποχὴν ποιητικὴν, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν οἱ μεγάλοι ποιηταὶ δὲν ἔλειπον.

Τὴν σήμερον, ὁ τεχνοκρίτης, ὅταν ἐπιχειρῇ νὰ γράφῃ πραγματείαν περὶ ποιητῶν τοῦ 19ου ἰδίως αἰῶνος, ἢ νὰ γράφῃ εἰδικῶς περὶ τινος ποιητοῦ ἢ στιχουργοῦ, εὐρίσκει καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ δύσαρστον. Καθότι

πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των ἔχει σειρὰν μεγάλων ποιητῶν. Σκέπτεται ὅτι ὁ αἰὼν ἤδη παρέρχεται. Αἰὼν μεγαλουργός. Αἰὼν μεγάλων ἀνδρῶν. Ὅτι παρήλθεν ὁ καιρὸς ὕμνων καὶ παιάων. Ἀπὸ τῆς Γαλλίας ἀλλοτε ἤκούοντο οἱ λυρισμοὶ τοῦ De Lavigne, αἱ ιδιοτροπίαι τοῦ de Musset, αἱ εὐαισθησίαι τοῦ Larmentine, ἡ εὐθυμία τοῦ Béranger, ἡ κομψότης τοῦ Barbier καὶ αἱ πτήσεις τοῦ Hugo. Ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, μᾶς ἐπροξένει συμπάθειαν ἡ μελαγχολία τοῦ Λεοπάρδη, μᾶς εὐχαρίσκει ἡ θεοσέβεια τοῦ Μαντζώνη, μᾶς ἐκίνει τὰ δάκρυα μᾶλλον ἢ τὸν γέλωτα ἡ σάτυρα τοῦ Γκιούστη. Ἡ Γαλλία ἔχασε τὸν Οὐγκώτης καί μετ' αὐτοῦ τὴν ποίησίν της. Εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁ Carducci καταγίνεται μᾶλλον εἰς σοβαρὰς μελέτας καὶ ὀρθῶς πράττει. Εἰς τὴν Ἰσπανίαν ὁ Zorrilla καὶ ὁ Esprenceda διατηροῦσι τὴν τιμὴν τοῦ ἰσπανικοῦ παρνασσοῦ. Τὴν ἀληθῆ τέχνην τοῦ Körner, Arndt, Freiligrath, Grün, Büchert, Chamisso, Uhland, Lenau, Eichendorf δὲν ἔκαμεν γνωστὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τόσον τὴν Γερμανίαν ὅσον ὁ Heine. Καὶ ἡ Ἀγγλία καὶ ὁ κόσμος ἠγάπησε τὰς ἀπελπισί-
ας τοῦ Βύρωνος· ἔλαβε συμπάθειαν διὰ τὸν Shelley καὶ ἐθαύμασε τὸν Walter Scott, ὡς σήμερον ἀγαπᾷ τὸν Tennyson. Ὁ ἀμερικανὸς Longfellow ἐμάγευε τὴν Εὐρώπην. Ἡ Ἑλλὰς ἤκουεν εὐχαρίστως, ἐκ τῆς Ἰταλίας, τὴν ἀγανάκτησιν, τὸ κατὰ τῆς τυραννίας

μῖσος καὶ τὸ ἀνδρικὸν θάρρος τοῦ Φωσκόλου· καὶ, ἐκ τοῦ Ἰονίου, τὰ ὑψιπετῆ ἄσματα τοῦ Σωλομοῦ.

Εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν πολλοὶ εἶνε οἱ ποιηταὶ οἱ μεγάλοι, εἰς ἐποχὴν, ἣτις ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, εἰς τὰ ἀναφερόμενα ἔθνη, ὑπῆρχον πληθὺς ἄλλων ποιητῶν πλὴν τῶν ἀναφερομένων, εἰς ἐποχὴν, ἣτις ἐνέγραψεν εἰς τὰς σήλας ἡ ἱστορία ποιήματα καὶ ἄλλων ποιητῶν ἄλλων ἐθνῶν, οὓς, χάριν συντομίας, δὲν ἀναφερομεν. Εἰς τοιαύτην ἐποχὴν, εἰς μέτριος ποιητῆς, βεβαίως δὲν δύναται νὰ λάβῃ διακριτικὴν θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ποιήσεως. Τοῦτου ἕνεκα ἡ Κυρία Λαμπέρ εἰς τὴν μελέτην «Περὶ Συγχρόνων ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος» ἔπρεπε νὰ παραλείψῃ ὀνόματα τινα. Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ, τῆς περιφανοῦς Γαλλίδος, εὐρίσκομεν τινὰς μετριότητας. Ἄν εἶχε σκοπὸν νὰ ποιήσῃ μνεῖαν καὶ περὶ τῶν μετριοτήτων, τότε ἠδίκησε διαφόρους.

Ὅτε λοιπὸν ἤκμαζεν ὁ Γρυπάρης, ὑπῆρχον διάφοροι καὶ ἐν Ἑλλάδι δόκιμοι ποιηταὶ καὶ ἄριστοι στιχουργοί. Ὁ Γρυπάρης δὲν ἦτο ὑψιπέτης ὡς ὁ Σολωμός. Ἡ ποίησις ἔχει ἀνάγκην πτερύγων. Τὸ τοῦ Ὁρατίου:

*mediocribus esse Poetis
 Non dii, non homines, non concernere columae*

αἰέποτε μᾶς τρομάζει ὀμιλοῦντες περὶ ποιητῶν. Ἀπειροεῖς τὸν κόσμον ἔγραψαν σίχους,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

καὶ τούτων, οἱ πλεῖστοι ἐλησμονήθησαν καὶ οὐδὲ ἀναφέρονται ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς γραμματολογίας, καὶ ἐκ τῶν ἀναφερομένων, τινὲς ζῶσι μόνον εἰς τὴν μνήμην ἱστορικοῦ τινος τῆς γραμματολογίας. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ Γρυπάρης δὲν εἶχε τοῦ Σολωμοῦ τὴν πτῆσιν. Τὰ ἄσπματα αὐτοῦ περιστρέφονται περὶ τὴν εὐθυμον ἀπόλαυσιν τῶν παρόντων. Αἱ γυναῖκες, ἡ εὐθυμος ψδὴ, ἡ σάτυρα, ἡ γελοιογραφία καὶ ὁ οἶνος, ἀληθὲς εἶνε ὅτι εἶνε τὰ μόνα, περὶ ἃ ἐνδιατρίβει ὁ Γρυπάρης. Ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα δὲν ἐλησμόνει. Εἰς τὰ ἐρωτικά αὐτοῦ ἐκδηλοῦ κάλλιστα τὰ διάπυρα καὶ σφοδρὰ τῆς καρδίας αἰσθήματα, ἐκδηλοῦ ὅτι ἡγάπα σφοδρὰ τὸ γυναικεῖον φύλον.

Μνημονεύονται τὴν σήμερον ὀνόματα ἀτέχων στιχουργῶν καὶ πάταγος γίνεται ἐνί-
ότε μέγας καὶ περὶ ἀμαθῶν στιχοπλόκων. Διατὶ ἄρα νὰ μὴ ποιήσωμεν μνεῖαν περὶ ἐνὸς ἀνδρὸς ὅστις κατεγίνετο μετὰ ζήλου εἰς τὰ γράμματα καὶ ἔγραψεν ἑκατοντάδας καὶ ἑκατοντάδας ποιηματίων, ἐξ ὧν τινὰ εἶνε καλὰ.

Ὁ Γρυπάρης ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῇ 30 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1803 καὶ, μετὰ πεντήκοντα καὶ πέντε ἡμέρας, ἐβαπτίσθη. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Πέτρος καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἀναστασία, θυγατὴρ τοῦ κόμητος Γεωργίου Καφοκεφάλου. Ὁ οἶκος τοῦ Γρυπάρη, ἔλκει τὴν καταγωγὴν ἐκ Κρήτης, καὶ

εἶνε εἰς τῶν εὐπατριδῶν οἰκῶν τῆς Ζακύνθου, καὶ, διὰ συγγενείας, συνδέεται μετὰ τῶν ἐκλεκτοτέρων οἰκῶν τῆς νήσου ταύτης. Ἡ σύζυγος τοῦ Γρυπάρη ἦτο ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Ζακύνθου, Νικολάου Κοκκίνη, καὶ ὠνομάζετο Μαρία.

Ὁ Γρυπάρης ἐξ ἀπαλῶν ὀνύων εἶχε δέξει κλίσιν διὰ τὰ γράμματα καὶ πολὺ ἡγάπα τὴν ποίησιν. Ἐκ τῶν χειλέων τοῦ ὁ σίχος ἔρρεε σατυρίζων ἰδίως τοὺς ὀμηλίκους ἢ ἐγκωμιάζων κοράσιόν τι, ἐπειδὴ παιδιόθεν εἶχεν ἐρωτομανῶς πρὸς τὸ ὠραῖον φύλον.

Μεταξὺ τῶν ἀνεκδότων αὐτοῦ ἔργων ὑπάρχει καὶ αὐτοβιογραφία ἐξ ἐννενήκοντα ὀκταστίχων. Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ὁ ποιητὴς ἀνοίγει τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ ἀπαθῶς διηγεῖται τὰ τῆς οἰκογενείας καὶ κοινωνίας. Ἐν τῇ ἐμμέτρῳ ταύτῃ βιογραφίᾳ εὐρίσκομεν τὴν εἰλικρίνειαν ἐκείνην, ἥτις ὑπάρχει εἰς τὰς ἐν πεζολογίᾳ αὐτοβιογραφίας τοῦ Cellini καὶ Rousseau.

Ἐκ τοῦ ἀνεκδότου τούτου τοῦ Γρυπάρη ἔργου δημοσιεύομεν τοὺς ἐξῆς στίχους:

Καὶ ἂν θέλετε νὰ εἰπῶ τὸ φυσικὸ μου
Καὶ τὰ ἡθικόν μου, πολὺ κρατῶ ἀσχημάδα·
Εἶνε μελαχρινὸ τὸ πρόσωπό μου·
Πηθέματα δὲν φέρουν μία γλυκάδα.
Ὅλα βλέπω μὲ μία σὸ μυαλό μου,
Γιατὶ ἡ φύσις μῶδῳκε ἐξυπνάδα.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΛΥΒΕΡΙΟΣ καλὴ διάθεσι ἔχω.
ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΚΟΛΛΕΓΙΟΝ ΠΑΤΡΙΔΕΩΣ, σὴ χρεῖα συντρέχω.
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

Ἐλαβὰ καὶ τὴν σπουδὴν πολλοὺς δασκάλους·
 Σοφοὺς, σεμνοὺς, πολλὰ πεπαιδευμένους,
 Ποῦ σὺν αὐτοῖς οἱ τόποι δὲν ἔχουν ἄλλους,
 Εἰς σ' ὅλαις τὸ ἐπισήμαις προκομένους.
 Λατίνους, Γάλλους, Ἰταλοὺς, καὶ μεγάλους
 Καὶ Ἕλληνας τοὺς πλέον ἔκκουσμένους.
 Τὸν Δοσίθεο, τὸν Σπαθῆ, τὸν Παρσιάδην
 Τὸν Γεωργαντᾶ, Θεοδόσιο τὸν Δημάδην.

Βασιάν, Πινέλη, Ντε-Φιλίππη, Γάλλους,
 Συνήγορο ἀκουσμένο Γενατάσιο,
 Γρασέττη καὶ Μαρτζώκη, κορφή κάλλους,
 Καὶ τὸν Θιακὸ, τὸν Κριτικὸ Ἀναστάσιο
 (Ποτὲ δὲν πῆγα σὲ χυδαίους σὲ λάλους),
 Τὸν Σκάση μαθηματικὸ Θανυμάσιο. κτλ.

Τοὺς διδασκάλους, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει
 πράγματι ἦσαν καλοί. Ὡς ὁ ἀναγνώστης
 βλέπει δὲν ἐφοίτησεν ὁ Γρυπάρης οὔτε εἰς
 Γυμνάσια οὔτε εἰς Πανεπιστήμια, εἶχεν ὅμως
 ἀποκτήσει ἀρκετὰς γνώσεις καὶ ἦτο κάτο-
 χος διαφορῶν γλωσσῶν.

Εἰς τὴν νεότητά του ἤρξατο νὰ μεταφρά-
 σῃ τὸν Ἀνακρέοντα. Δύσκολος ἐπιχείρη-
 σις· ἐπειδὴ, διὰ νὰ μεταφέρῃ τις εἰς ἄλλην
 γλῶσσαν τὸν Ἀνακρέοντα, ἀπαιτεῖται δεξιό-
 της ἵνα δυνηθῇ νὰ μεταφέρῃ τὴν ἀμίμητον ἐ-
 κείνην χάριν καὶ ἀπλότητα τῆς ἐκφράσεως.
 Ἐνεκα τούτου σπουδαῖοι ἄνδρες διαφορῶν ἐ-
 θνῶν, ἐνῶ ἐπέτυχον εἰς ἄλλας μεταφράσεις
 ἀπέτυχον μεταφράζοντες τὸν Ἀνακρέοντα.
 Ὁ Μαφές λ. χ. ὁ ἐπιφανής οὗτος τῆς Ἰτα-
 λίας μεταφραστῆς, ἐνῶ τοσοῦτον ἐπέτυχεν

εἰς ἄλλας μεταφράσεις εἰς τὸν Ἀνακρέοντα
 ἀπέτυχε· μόνον εἶνε ἐπιτυχεῖς δύο ἢ τρεῖς ὡ-
 दाί. Πρὸ τοῦ Γρυπάρη μετέφρασε τὸν Ἀνακρέ-
 οντα ἕτερος Ζακύνθιος, ὁ Συγοῦρος, εἰς δημώ-
 δη γλῶσσαν, καὶ μετὰ τὸν Γρυπάρην, ὁ πρὸ
 μηνῶν ἀποθανὼν Ἀραβαντινὸς, γνωστὸς καὶ
 διὰ ἄλλας μεταφράσεις, ἰδίως διὰ τὸ χαρι-
 ἔστατον ἐπεισόδιον τοῦ Χρυσοῦ Ὀνοῦ
 τοῦ Ἀπουληίου τὰ κατὰ Ψυχὴν καὶ
 Ἑρωτα. Τοῦ Ἀραβαντινοῦ ἡ μετάφρασις τοῦ
 Ἀνακρέοντος, καίτοι ἐκ δευτέρου τὴν ἐξέδω-
 κε μετὰ ἐπιδιορθώσεων, εἶνε ἔργον ἀνεπι-
 τυχὲς, ἀμοιρῶν ὅλως ποιητικῆς φιλοκαλίας,
 ζωηρότητος καὶ χάριτος. Ὁ κ. Ἀριστείδης
 Καφεκέφαλος σκεπὸν ἔχει νὰ μεταφράσῃ ὅλα
 τοῦ Ἀνακρέοντος καὶ ἤδη ἔχει τελειωμένας
 δώδεκα ὥδας, αἵτινες εἶνε καλλίτεραι τῶν τοῦ
 Ἀραβαντινοῦ. Διάφοροι ἄλλοι Ἕλληνες μετέ-
 φρασαν τινὰ τοῦ Ἀνακρέοντος ὥδάρια,
 ἀλλὰ τρία ἢ τέσσαρα εἶνε, καθ' ἡμᾶς, ἐπι-
 τυχῆ, ὅμως νομίζομεν ὅτι ἡ δημώδης ἡμῶν
 γλῶσσα εἶνε κατάλληλος πρὸς μετάφρασιν
 τοῦ Ἀνακρέοντος.

Ὁ Γρυπάρης τέλος, μιμούμενος τὸν ἰτα-
 λὸν Vittorelli, τὸν οὐγγρον Czokonai, τὸν
 πορτογάλλον Gonzaga, τὸν ἡμέτερον Χρι-
 στόπουλον καὶ ἄλλους, ἠθέλησε νὰ ἦνε μι-
 μητὴς τοῦ Ἀνακρέοντος καὶ ἔγραψε πολλὰ
 ἀνακρεόντεια. Ὡς γνωστὸν τὰ ἀνακρεόντεια
 δεόν νὰ ᾔνε ἀλιγόστιχα, μεστὰ χάριτος, ζω-
 ηρότητος καὶ ἀπλότητος. Ὁ

Ερυνάρης ὅμως δὲν ἐφύλαττεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον τὰς λεπτότητας ταύτας τῆς τέχνης.

Τὰ πουλάκια κελαϊδοῦνε,
Καὶ μ' ἀγάπην προσκαλοῦνε·
Τῆς ἀνοίξεως τὴν αὐγούλα,
Μέσα στὴ θερπνὴ φωνοῦλα·
Προσκαλιέται καὶ ὁ Ἔρως·
Ἐδεκεῖ σ' ἐκεῖ τὸ μέρος·
Καὶ ἀρχινᾷ νὰ παιγνιδίζῃ
Καὶ μ' ἀγάπαις νὰ βουρλίζῃ·
Τότε πιάνουν καὶ φιλιοῦνται,
Καὶ μὲ πόθ' ὅλο τσιμπιοῦνται,
Τὰ καῦμένα τὰ πουλάκια
Μὲς τὰ τρυφερὰ κλαδάκια·
Κ' ἡ ἀνοιξὶς ἡ μυρισμένη
Ἐδεκεῖ ποῦν' καθισμένη,
Τὴν προσκάλεσε ὁ Ἔρως
Διὰ νὰ πάρῃ σ' αὐτὰ μέρος·
Κὴ ἀρχισε γιὰ νὰ νυμφεύσῃ·
Χόρτα, δένδρα νὰ ὑπανδρεύσῃ·
Νὰ στολίσῃ μὲ γλυκὰ
Ἀνθὰ καὶ μὲ ὀπωρικά·
Νᾶμουνα ἔπ' ἔτι καὶ ἐγὼ
Σὰν αὐτὰ, νὰ νυμφευθῶ
Τὴν ἀγάπην, ποῦ ζητῶ
Κ' ὅλο τὴν ἐπιθυμῶ.

Πρὸς τὸν ψῦλλον, ὅστις ἠγόχλει τὴν κυ-
ρὰ του ἔλεγε :

Ψῦλλε τολμῶς, χαϊμένα,
"Απονε καὶ διετραμένε,

Ὅποῦ τρέχεις καὶ βυζένεις·
Καὶ σ' ἀπόκρυφα χορταίνεις·
Μέρη, τῆς καλῆς κυρᾶς μου,
Τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδιᾶς μου·
Δὲν λυπᾶσαι νὰ τσιμπᾷς
Λίγο αἶμα διὰ νὰ φᾶς ;
Τέτοια νηὰ νὰ λακταρίζῃς
Νὰ πληγόνῃς, νὰ βουρλίζῃς ;
Δὲν κυτᾷς, ποῦ κάθε σάλα
Ἔχει ἑξοδα μεγάλη
Καὶ εἶνε το πολὺ ἀκριβὸν
Καὶ γιὰ τοῦτο εἶνε κρυφόν ;
Μὰ τὸ Θεό ! ἂν τολμήσῃς
Πάλι ὀπίσω νὰ τσιμπήσῃς
Εἰς τὰ νύχια μου ἐπάνω
Σὲ τσακίζω, καὶ σοῦ βγάνω
Τ' ἀντερὰ σου ἔξω πέρα
Καὶ δὲν ξαναβλέπεις μέρα.

Ὡραία εἶνε βεβαίως ἡ μεταμόρφωσις τῆς
ἔρωμένης εἰς Π ε τ α λ ο ὕ δ α . Ψυχὴ περι-
ῖπταται τὸ ἑσπέρας περὶ τὸν ποιητὴν καὶ
Ἀθῶα πεταλοῦδαν,

Ποῦ σέκεις ἐμπρὸς μου,
Μὴν εἶσαι ἡ ἀγάπη μου,
Ψυχὴ μου καὶ φῶς μου ;
Μὴ θέλῃσες τέτοια
Νὰ λάβῃς μορφὴν
Νὰ ἰδῇς τὸ τί κάνω

Ἀγάπη κρυφί;
Ἡ δὲ ἔλθεις μετάνοικτα
Ἐδῶ σὰ χωριὰ,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ποῦ τρέχεις γὰρ δάσῃ;
 Τί νᾶνε ἡ αἰτίκι;
 Σὲ βλέπω καὶ στέκεσαι.
 Σ' ἐμὲ σαστισμένη,
 Ἐσὺ θᾶσαι βέβαια.
 Ψυχὴ ἀγαπημένη.
 Αἰγόνεσαι, μνέσκεαι
 Καὶ δείχνεις, πῶς λές.
 Παράπονα, πάθηα
 Καὶ πίκραις πολλαῖς.
 Πλὴν πότε σὲ βλέπω,
 Καλὰ μὲ κυττᾷς,
 Νὰ ἰδῇς ἂν σ' ἐγνώρισαι.
 Καὶ πάλι πετᾷς.
 Μὴ φεύγης, ὠϊμένα,
 Ψυχὴ μου, κυρά!
 Ποτὲ δὲ σὲ σῶνω,
 Μὲ δίχως πτερά.
 Μὴ φεύγης, γυρίζω,
 Κ' ἡ ἀγάπη ἀρχινῶ
 Καὶ τᾶγρια σου λόγια,
 Ψυχὴ, λησμονῶ.
 Μὴ ὡς ῥόδα γυρίζης
 Ἐμπρὸς τῇ φωτιά
 Μὴ καὶς τὰ πτερά σου
 Γιατ' εἶνε ἁμαρτιά.
 ὠϊμένα! ἐκάεης
 Στὸ λύχνο μου ἔμπρὸς μου!
 ὠϊμένα, φονητὴς σου
 Ἐστάθην τὸ πῶς μου!

Καὶ εἰς τὰ βακχικὰ, ὁ ἔρωσ ἦτο ἐκεῖ-
 νος ὅστις τὸν παρεκίνηει. Ὅτε μὲν πίνει
 ὑπὲρ τῆς υγείας ἀπούσης ἐρωμένης καὶ τὴν
 συμβουλεύει νὰ διασκεδάξῃ, καὶ τῇ λέγει:

Μὴ βάνης λίποτε τὸ νοῦ.
 Ἡ πίκρα σου εἶνε πίκρα μου
 Χαρά σου εἶνε χαρά μου.
 Βγαῖνε, ξεφάντονε, κυρά,
 Τὸ νοῦ νὰ διασκεδάξῃς.

Ὅτε δὲ σκέπτεται νὰ μὴ ὑμνήσῃ πλέον τὸν
 ἔρωτα, ἐπειδὴ αἱ ἐρωμέναι δὲν εἶνε πισταί,
 ἀλλὰ νὰ γείνη δ ο υ λ ο ς τ ο υ Β ά κ χ ο υ .
 Συσταίνει τέλος τὸ κ ρ α σ ι καὶ τὰς γ υ -
 ν α ι κ α ς :

Τὰ γιομάτα μας ποτήρια
 Μὲ χαραῖς ἄς τὰ ρουφούμε
 Καὶ τὸ ξέχειλο ποτήρι
 Ὡς τὸν πάτο ἄς τὸ πιούμε.
 Διὰ νὰ παύσουν οἱ καῦμοί μας
 Μὲ τοῦ Βάκχου τὸ ζουμάκι
 Καὶ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ νοῦ μας
 Κάθε τῆς καρδιάς φαρμάκι.
 Νὰ χαϊρώμεθα μὲ νηαῖς.
 Καὶ τὸν ἔρωτα συμὰ
 Μέσα γὰ λαμπρὰ λουλούδια
 Νὰ μᾶς κάνῃ συντροφιά.

Τὸ ἰδανικὸν τοῦ ἀνθρώπου δὲν πρέπει νὰ
 γίνῃ ποτὲ τοιοῦτον. Τὸ αἶσθημα τῆς εὐωχίας καὶ
 τοῦ πόθου καὶ οὐ φροσύνης καὶ ἡδονικὸς
 βίος δὲν πρέπει νὰ ὑμνῶμεν ὡς ἀπὸ Ἀνα-

κρέοντος μέχρι Χρηστοπούλου υπάρχει συν-
ήθεια. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχῃ πάντοτε ὑ-
πὲρ ὅψιν ὑψηλὸν τι, γενναῖόν τι. Τούτου ἕνεκα
μόνον ὁ δημοφιλέστατος τῆς Οὐγγαρίας ποιη-
τῆς Petöfi ὕμνησε τὸν οἶνον ὡς ἐπρεπεν. Ἐξυ-
μνεῖ τὸν οἶνον, ὡς δύναμιν, ἣτις ἐνθουσιᾷ τὸν
μαγυαρικὸν ἥρωα διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πα-
τρίδα ἀπὸ τὸν ξένον ζυγόν. Οἶνος καὶ πα-
τρίς. Εὐωχία καὶ πότος· ἀλλὰ Ἐλευθερία
τῆς δούλης Πατρίδος. Τοῦ Petöfi δὲν ἦσαν
ἀπλοὶ λόγοι. Ἀπεβίωσεν ἐν τῇ μάχῃ τοῦ
Szegesvar κατὰ τῶν Ῥώσων.

Τὰ ἐρωτικά, τὰ ὁποῖα ἐστιχοῦργησεν ὁ
Γρυπάρης εἶνε πολλὰ καὶ ἐπὶ παντοίων ἐρω-
τικῶν ἀντικειμένων. Κατὰ μίμησιν τοῦ Χρι-
στοπούλου εἰς τὸν ζωγράφον λέγει τίνι τρό-
πῳ νὰ γράψῃ τὴν εἰκόνα τῆς ἐρωμένης. Τὸ
ποιημάτιον τοῦτο ἐνιαχοῦ εἶνε ὠραῖον. Εἰς
ἄλλην ἔτι εἰκόνα περιγράφει τὴν ἐρωμένην,
οὐχὶ ὁμῶς ὡς γυναῖκα τύπον ἑλληνικῆς καλ-
λονῆς, ἀλλ' ὡς γυναῖκα δυσειδῆ, ἀνήθη-
κον. Τὸ ποιημάτιον τοῦτο εἶνε καὶ αἰσχρόν.

Καὶ ὁ Γρυπάρης ἔγραψε τὴν Κατά-
ρα τοῦ ἐραστοῦ πρὸς τὴν ἐρω-
μένην, μιμούμενος τὸν Λαγγουϊδάρα, οὗ-
τινος ἡ Κατάρρα, δυστυχῶς, τυποῦται
εἰς τὰς Ἀνθολογίας φέρουσα τὸ ὀ-
νομα τοῦ Σολωμοῦ. Ἡ Κατάρρα τοῦ Λαγ-
γουϊδάρα, καίτοι ἐνιαχοῦ εἶνε καλλιτέρα τοῦ
Γρυπάρη, ὁμῶς δὲν εἶνε ἔργον καλλιτεχνικόν

περιέχον ἅμα δὲ καὶ χυδαίας ἐκφράσεις καὶ
ἁράς, αἵτινες μόνον ἐπιτρέπονται εἰς τὸ εἶδος
τῆς κυρᾶς Λιᾶς τοῦ εὐφαντάστου Σαβό-
για, ἣτις καταρᾶται τὴν Μηλιάν.

Ὁ πολὺς πρὸς τὰς γυναῖκας ἔρως ἐβλα-
ψε πολὺ τὴν Μοῦσα τοῦ Γρυπάρη· ἡ καρδιά
τοῦ πάντοτε ἦτο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἔρωτος·
καὶ ἐν μόνον βλέμμα γυναικὸς εἶχε τὴν δύ-
ναμιν νὰ τὸν κάμῃ δυστυχῆ. Τὸ αἴτιον ἦτο,
λέγει, ἡ φύσις.

Δὲν μοῦ λές, τί πταίω ἐγώ,

Ἄφου ἡ φύσις νὰ ἀγαπῶ.

Ἀπεφάσισε νὰ μέλῃ,

Καὶ εἰς αὐτὰ ἡ ψυχὴ νὰ τρέλῃ;

Εἶνε ὁ ὀργανισμὸς,

Κὴ ἀγροικᾷ ὁ καὶ ὁμῶς

Νὰ ἐρχεται, δίχως νὰ ξέρω,

Καὶ δεινὰ νὰ ὑποφέρω.

Πάσχω· πολεμῶ νὰ βγῶ,

Ἀλλὰ μάταιο εἶνε αὐτό.

Καὶ ὅσον φεύγω τόσον μνέσχω,

Καὶ ξεγλύτρωμα δὲν βρῆσχω.

Μάλιστα χειροτερεῶ

Ὅσον λευθερᾷ γυρεύω.

Καὶ ἡ τύχη μὲ ζανιό

Πάντα μέλει νὰ ἀγαπῶ,

Ἐπειδὴ οἱ ποιηταὶ

Εἶνε αἰώνια ἐρασταί.

Ὅμως εἰς τὸν ἔρωτα δὲν ἦτο σταθερὸς

ΙΑΚΩΒΑ ΤΕΙΩΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Ὅτ' νὰ ἦμαι ὁ καυμένος.
 Κ' ἡ θλιμένη μου καρδιά
 Νὰ μὴ ἔχη ἡσυχία.
 Ὅταν μία ἀλησμόνάω
 Παρευθὺς ἄλλη ἀγαπάω
 Τί ναι τοῦτο τὸ κακὸ
 Ὅπου μέσα μου ἀγροικῶ
 Νὰ μὴ ἔχω σταθερὸ
 Ἐρωτα καὶ δυνατό; κ.τ.λ.

Ἐκαμε καὶ ποιημάτιον, δι' οὗ λέγει ὅτι ὁ
 ἀνὴρ ὅταν νυμφεύηται πρέπει νὰ ἐξακο-
 λουθήσῃ νὰ ἀγαπᾷ ὡς αὐτὸς ἔκαμνε, καθό-
 τι ἡ καρδιά οὐδέποτε δεσμεύεται. Κακίς-
 ῃ θεωρία ὡς καταστρέφουσα τὸ ἰδανικὸν τῆς
 οἰκογενείας. Ἴδου καὶ ποίημα φέρον τίτλον
 ὁ Τάφος μου:

Ὅπου ἰδεῖς δύο κυπαρίσσια
 Εἰς τὸν κήπον, καὶ δύο ἐτηαῖς,
 Εκεῖ μέσα εἶμαι θαμένος,
 Κ' ἔλα ποθητὴ νὰ κλαῖς.
 Ρίξε κάτω τὰ μαλλιά σου,
 Εἰς τὸ μνήμά μου ἐμπροστὰ,
 Νὰ κυλοῦν τὰ δάκρυά σου,
 Ἀπ' τὴν πλάκα εἰς τὴν καρδιά.
 Τότε ἐγὼ ὁ δυστυχισμένος,
 Εἶθε πάρῳ ἀνασασμὸς,
 Βλέποντας πῶς εἶμι κλαῖμένος
 Καὶ εἰς τὸν ὕπνον τὸν στερνόν,
 Εἶθε μετανοῶν τότε,

Ἄν καμμία φορὰ ποτὲ,
 Ἀπὸ ζήλεια τῆς ἀγάπης,
 Ὑποψιάσθηκα διὰ σέ.
 Κ' εἶθε μῶρχονται ἀπεθύμιας,
 Πάλι νὰ ζωντανευτῶ,
 Γιὰ νὰ χαίρωμαι, νὰ λάβω,
 Τέτοιο ταῖρι ἀγαπητό.
 Δῶσε προστάγῃ νὰ γένη.
 Ἐνας ἱερὸς ναὸς,
 Ὁ παπᾶς νὰ λειτουργήσῃ,
 Νὰ μὲ συγχωρᾷ ὁ λαός.

Ἡ ποίησις εἶνε ἡ ἔκφρασις ἡ μάλιστα
 ὑψηλὴ, ἀθῶα καὶ ζωηρὰ τῶν εὐγενεστέρων
 ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων. Ἡ ποίησις πρέπει,
 διδάσκουσα ἢ συγκινοῦσα, νὰ ὑποῖ ἡμᾶς
 εἰς σφαῖραν ἀνωτέραν, καί, ἵνα ὁ ποιητὴς κυ-
 ριεύσῃ τὰς καρδίας ἡμῶν διὰ δυνάμεως τοι-
 αύτης, δέον νὰ ἔχη ἰσχυρὰν πίστιν. Ὁρ-
 θῶς λοιπὸν ὁ ἡγεμὼν τῶν συγχρόνων ἰσπα-
 νῶν ποιητῶν, ὁ Zorilla, λεεινολογεῖ τοὺς ποιη-
 τὰς ἐκείνους, οἵτινες ἀνευ πίστεως ψάλλου-
 σι καὶ οὕτω ματαιοπονοῦσιν. Ἄν ἐκ τῆς
 παραστάσεως ὑποκειμενικῆς ὕλης ἐπὶ πάντα
 τὰ εἰς τὸν ψυχικὸν καὶ πνευματικὸν βίον
 ἀφορῶντα, μορφοῦται ἡ λυρική ποίησις, καὶ
 οὕτω δέον νὰ ᾔηε τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιή-
 σεως ἡ ἐκδήλωσις τῶν εὐγενεστέρων ἀνθρωπί-
 νων αἰσθημάτων, εἰς κοινὸς ψάλτης μὲ αἰσθη-
 ματα μὴ εὐγενῇ ἢ καρδίαν διεφθαρμένην, δὲν
 ἐκφράσῃ ὁ ἀληθὴς ἰδανικὸς ψάλτης

τῆς πατρίδος, τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς ὀρη-
σχείας, καὶ οὐδὲ ἡ ἐκδήλωσις τοῦ ἔρωτός του
νὰ ὑψοῖ. Ἡ ἐκδήλωσις τοῦ κοινοῦ ἔρωτος εἶνε
πολύ διάφορος ἐκείνης τῆς εὐρισκομένης εἰς
τὴν ποιητικὴν Ἀνθολογίαν τοῦ Ἰνδοῦ Χάλα
καὶ εἰς τὰς ποιήσεις τῆς ἑλληνίδος Σαφροῦς,
τοῦ Ῥωμαίου Τυβούλου, τοῦ Ἰταλοῦ Δάντου
καὶ τοῦ γάλλου Musset.

Εἰς τὴν ἐρωτικὴν ποίησιν ὁ Γρυπάρης
δὲν ἠθέλησε νὰ ᾔηκε ὁπαδὸς τῶν ἄνω ποιη-
τῶν. Ὁ Γρυπάρης ἠγάπα τὰς γυναῖκας, ἁλ-
λὰ, δυστυχῶς, οὐχὶ δι' ἐνὸς ἰδανικοῦ ἔρωτος.

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἔγραφον διά-
φοροι Ζακύνθιοι ἐρωτικὰ ποιήματα. Δὲν ἐν-
νοῶ τὰ ὀνόματα τοῦ Φωσχόλου, Σολωμοῦ,
Τερτσέτη, Ῥώμα, Μάτεσι, ἡἄλλων, ὧν ἐδημο-
σιεύθησαν συλλογαί. Εἶδομεν προσέτι λαμπρὰ
ἐρωτικὰ ἀνέκδοτα τοῦ Λαγγουιδάρα, Γαήτα,
Δομενεγίνη, Πελεκάση, Πατρινοῦ καὶ ἄλλων
μεστὰ περιπαθείας ἰδίως τοῦ Λαγγουιδάρα, ὃν
ἡ φύσις τὸν εἶχε προικίσει διὰ οἷστρου ποιητι-
κοῦ. Οἱ γράψαντες ἰταλικά ποιήματα ἦσαν διά-
φοροι, τινὰ λ. χ. τοῦ Παύλου Μερκάτη εἶνε
καλά. Ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ἦτο διὰ τὴν Ζάκυνθον
ὄντως ποιητικὴ καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς
νεοελληνικῆς ποιήσεως κατέχει τὴν πρωτί-
στην θέσιν.

Τοῦ Γρυπάρη ἡ λύρα δὲν ἦτο ὁμῶς μονότο-
νος. Ἐγράψεν εἰδυλίας, τιμὰ καὶ ποιήματα ἐπὶ
παντοίων ἀντικειμένων, οἷον: Ἡ ματαιοφρο-

σύνη—Ἡ ὥρα τοῦ θανάτου μου—Τὸ πῆδη-
μα τῆς Λευκάδος—Ὁ ἀβλαβής, βλαπτικὸς—
Ἡ φιλία—Τὶ πρέπει νὰ ᾔηνε τις νὰ ἀγαπᾷ-
ται—Ἡ ἐπανάστασις τοῦ κόσμου—Ὁνειδος
—Γνώσις τοῦ κόσμου—Διὰ τοὺς ἀτέκνους
—Ὁ κακὸς πλούσιος—Ὁ ἐρμηίτης—Ὁ Ψα-
ρᾶς—Ὁ περίπατος—Ζήτησις τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ
τῆ Μάννα—Ἡ βροχὴ—Τὸ ἀηδόνι—Τὸ
ἀνδρόγενο εἰρηνεμένο—Ἐγκώμιον εἰς τὰ
στοιχεῖα, τὸ ἀλφάβητο, τὸ μελάνι καὶ τὸ κον-
δύλι—Διὰ τὴν καταδίκην τοῦ Γεωργίου Ζή-
βα Κουντούρη καὶ τοῦ Ἀναστασίου Ζήβα—
Ὁ ὕπνος—Ἡ τύχη—Ἡ αὐγὴ—Ἡ ἀναίρεσις
Βαπτίσματος—Ἡ κακὴ τύχη—Ἡ μελαγ-
χολία—Ἡ θανή μου, ὄνειρον—Τὰ γηρατεῖα
μου—Ἡ Τεσσαρακοστὴ—Ἰσοσταθμία τῆς
τύχης—Ἀφροσύνη τοῦ νόμου—Ἡ ἀδικία—
Ὁ Θεὸς ἱατρός—Τόξευμα ἢ πληγὴ τοῦ Χά-
ρου—Ὁ ἔλεγχος τῆς ψυχῆς μου—Τὸ Μελά-
μενο—Κατὰ τοὺς κάμνοντας προστύχια—Κα-
τὰ τῶν προδοτῶν τῆς πατρίδος—Ἡ πυρκαϊὰ
—Ὁ δυστυχὴς πτωχὸς—Ἡ ἀταξία τοῦ κό-
σμου—Ὁ ἀσπλαχνος—Κατὰ τῶν κακῶν ἱε-
ρέων—Ἡ εὐγνωμοσύνη—Ὁ ἀδικὸς ἄρπαγος
—Τὸ χρέος τοῦ πατριώτου—Τὰ ἦθη τῆς πα-
τρίδος—Ὁ ἀδικὸς ἄρπαγος ξακληρήτης—ὑ-
πὲρ τῶν ποιητῶν—Ξενοὶ δικασταί—Πρὸς
τοὺς φρονούντας ἑαυτοὺς πεπαιδευμένους—
Ἡ ἀδιαντροπία—Ἀφροσύνη—Ὁ ὑπερήφανος
—Ὁ ἀπαρῆς—Μετανοημένος—Ἡ ματαιότης

τοῦ Κόσμου—Ὁ τροχὸς τοῦ Κόσμου, κλ.

Εἰς τὸν θάνατον προσφιλῶν συγγενῶν ἢ φίλων ἡ Μοῦσα τοῦ δὲν ἔμενε σιωπηλῇ, οὕτως ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ποιητοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ, τῆς Ἀγγελικῆς Μακρῇ, τοῦ Γεωργίου Μανολοπούλου, τῆς Μαρίας Προβῆ-Πελεκάση, τῆς Λαύρας Κοκκίνη, τοῦ Νικ. Συγούρου, τῆς Ἀσπασίας Βαρβιάνη Καψά, τοῦ Μαρίνου Δικοπούλου, τοῦ Ἀντ. Νερούλη, τοῦ Παναγ. Ταβουλάρη, τοῦ Γεωργίου Πυρῆ, τῆς Μαρίας Παπαγεωργοπούλου, ἥς ὁ θάνατος ἀπεθανάτισθη ὑπὸ τοῦ Σολωμοῦ διὰ τοῦ ποιήματος «ἡ Φαρμακωμένη»,

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς χαρὰς τῶν πεφιλημένων αὐτῷ ἐτόνισε τὴν λύραν του, ὡς ἐπὶ γεννήσει τῶν τέκνων Ι. Μαρτζώκη, Δ. Φραγκοπούλου, Ἐρμάνου Λούντζη κ.λ.

Ἐστιχούργησε κωμωδίαν εἰς τέσσαρας πράξεις, θέλων δι' αὐτῆς νὰ στηλιτεύσῃ ἐκείνους, οἵτινες γίνονται πλούσιοι διὰ κλοπῶν, ἀνομιῶν καὶ ἐγκλημάτων. Ἡ σκηνὴ εἶνε ἐν Ζακύνθῳ.

Διάφορα εἶνε τὰ ἔμμετρα διηγήματά του, ἔχοντα ὑπόθεσιν ἐρωτικὴν ἢ σατυρικὴν ἢ γελοιογραφικὴν.

Ἡθέλησε νὰ ᾔη καὶ ἱερὸς ποιητὴς, διὸ ὕμνησε τὴν Γέννησιν, Βάπτισιν, Σταύρωσιν καὶ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ, τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἄλλα διάφορα θρησκευτικὰ ἀντικείμενα, εἰς ἀπέτυχεν.

Ἐνίοτε καὶ πρὸς φίλους ἔστελλε ποιήματα ἐγκωμιάζων τὰς γενναίας πράξεις, ἢ τὰς ἱκανότητας. Οὕτως ἐπήνεσε διὰ ποιημάτων τὸν ποιητὴν Σολωμὸν, τὸν Διονύσιον Μαρτινέχον Γαήταν, τὸν Ἰγνάτιον Μαρτζώκην, τὸν Φραγκίσκον Καρβελλᾶν, τὸν Κωνστ. Μεσάλαν, τὸν ἄγγλον βαρῶνα Θωμᾶ Γουέρνεην, τὸν Γεώργιον Ῥώσην, τὸν Ἀντώνιον Μάττην, τὸν στρατηγὸν Δημήτριον Καλέργην, τὸν Στυλιανὸν Σπαθῆ ἱατρὸν, λόγιον, ὅστις ἐδίδασκε τὴν Βοτανικὴν εἰς τὴν ἰόνιον Ἀκαδημίαν. Ἐγραψε διάφορα ἐπιθαλάμια. Στίχους πρὸς τοὺς γονεῖς, ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς αὐτοῦ, διαφόρους ἔγραψε, διακρινόμενά τινα ἐπὶ φιλοστοργίᾳ. Ἐκ τούτων δημοσιεύομεν ἐκείνους, οὓς ἔγραψε διὰ τὴν ἀνεψιὰν αὐτοῦ, θυγατέρα τοῦ Νικολάου Α. Καψοκεφάλου:

Ὅλη λάμπεις, κοπελοῦλα,
Στὰ χρυσόξανθα μαλλιά
Εἰς τὰ μάγουλα, εἰς τὰ μάτια
Καὶ στὰ κάλλη τὰ ἀνθηρά.

Κοσμικὸς Ἄγγελος εἶσαι
Στὸ κορμὶ καὶ στὴ ψυχῇ,
Τὰ πτερὰ μόνον σοῦ λείπουν
Καὶ καθέδρα οἱ οὐρανοί.

Ἀφροδίτη νᾶχε πλάσει
Μὲ τὸ θεῖο παιδί,
Τέτοιαις Χάρες καὶ ὡμορφίαις
Δὲν θὲ νᾶχες βέβαια σύ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΟΥ

Ὡς τὰ δάκρυά σου, φῶς μου,
 Ὡς κ' ἐκεῖα 'ς τὰς παρειάς
 Τρέχουν σὰν μαργαριτάρια,
 Κ' εἶν' στολὴ τῆς ὠμορφείας.
 Καὶ ἐλκύουν, μαλακόνουν,
 Ἄγρια κ' ἡμερὴ ψυχῇ,
 Καὶ καθεὶς γιὰ νὰ ἡμερόνη.
 Σὲ ἀγκαλιάζει καὶ φιλεῖ.
 Τὸ οὐράνιο σου γέλοιο
 Εἶν' σὰν ρόδο τὸ ἀνοικτό,
 Ποῦ προβαίνει αὐγὴ στὸν κήπο,
 Καὶ δοξάζει τὸν Θεό.
 Ὅτι κη' ἂν φορῆς σοῦ πιάνη,
 Κη' ἄσχημη τῇ φορεσίᾳ
 Τὸ κορμὶ τερπνὸ στολιάζει
 Καὶ τὴν κάνει ἀγγελικῆ.
 Βέβαια, στὸν κόσμον ἂν ζήσης.
 Ἀπὸ σένα, κόρη, ἡ γῆ
 Θέλει αὐξήσει στολισμόν της.
 Καὶ θὰ ξαναγεννηθῇ.
 Ἄμποτε, παρόμοια χάρι,
 Ν' ἀπολάβουν οἱ γονεῖς,
 Γιὰ νὰ σ' ἔχουνε βοήθεια.
 Ὡς ὥραις ὑστεραῖς ζωῆς.
 Τουταδῶ, ποθῶ, Γ' ὠρτζίνα,
 Νὰ θεωρῶ πάντα σὲ Σὲ,
 Νὰ μοῦ μοιάσης στὰ τραγούδια,
 Ὡς ἂν ἀνεψιά μου ἐμέ.

Τὴν πατρίδα αὐτοῦ Ζακύνθον με τινα ποιή-
 ματα ἐξύμνησεν. Ἀλλὰ δὲν ἐμιμήθη τὸν Αν-

τώνιον Κουμουτον, ὅστις δι' ὠραίων λατι-
 νικῶν ἡρωϊκῶν στίχων, ὕμνησε τὴν Ζάκυν-
 θον, ἀποτεινόμενον πρὸς τὸν διακεκριμένον
 συμπολίτην Ἰωάννην Δαρεῖον Σέρραν, οὐδὲ
 ἐμιμήθη τὸν Φώσκολον, τὸν Σολωμόν, τὸν
 Κάλβον καὶ ἄλλους, οἵτινες μετὰ τόσου ἐν-
 θουσιασμοῦ ἐνεθυμοῦντο τὴν μειδιῶσαν Ζά-
 κυνθον. Ὁ Γρυπάρης ὕμνησε τὰς φυσικὰς
 καλλονὰς τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ ἐλυπεῖτο
 ὅτι οἱ κάτοικοι δὲν ἦσαν ὅλοι ὡς αὐτὸς ἐπε-
 θύμει. Ἐλυπεῖτο ὅτι ἡ παιδεία, ἡ ἱκανότης
 καὶ ἡ εἰλικρίνεια δὲν ἐξετιμῶντο καὶ τὴν λύ-
 πην του ταύτην ἐξέφραζεν εἰς τινα ποιημάτια.

Ἀποθανόντος τοῦ Φωσκόλου, τῷ 1827,
 οἱ Ζακύνθιοι, ἵνα δείξωσι τὸν σεβασμόν, ὃν
 πρὸς τὸν μέγαν συμπολίτην αὐτῶν εἶχον, ἐν
 τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τῶν Λατίνων, ἐτέ-
 λεσαν μεγαλοπρεπὲς μνημόσυνον ὑπὲρ τῆς ἀ-
 ναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ φιλελευθέρου πο-
 λίτου καὶ ἀθανάτου ἀοιδοῦ τῶν Τάφων
 καὶ Χαρίων. Εἰς τὴν περίστασιν ταύ-
 την, ὁ ὑψηπετέστερος τῶν ἀοιδῶν τῆς Ἐ-
 λευθερίας, ὁ Σολωμός, ἀπήγγειλε λαμπρὸν
 λόγον. Καὶ ὁ Γρυπάρης, νέος τότε σφριγῶν,
 ἔχων μόλις τὸ εἰκοστὸν πέμπτον τῆς ἡλικί-
 ας αὐτοῦ ἔτος, συνεκινήθη εἰς τὸν θάνατον
 ἀνδρὸς, οὗ τὰ γενναῖα καὶ φιλελεύθερα αἰσθή-
 ματα, εἶχον ἐνθουσιάσει πᾶσαν εὐγενῆ καρ-
 διάν. Ὁ Γρυπάρης δὲν ἀπήγγειλε λόγον ἀλ-

ΙΛΙΩ ΒΑΛΛΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φωσκόλου ὁ συγγενὴς αὐτοῦ Κούρτζουλας συνέλαβε τὴν εὐγενὴ ἰδέαν νὰ φέρῃ τὰ Κόκκαλα τοῦ συμπολίτου του εἰς Ζακύνθον, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ, οἱ Ζακύνθιοι προσέφερον καὶ χρήματα διὰ τὰς δαπάνας τῆς μετακομιδῆς, ἀλλὰ δυστυχῶς, τὰ ἱερὰ Κόκκαλα ἔμενον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἕως ὅτου ἡ Ἰταλία τὰ ἔλαβε καὶ ἔθεσεν αὐτὰ ἐν τῷ Παρθένῳ παρὰ ἐκείνοις τῶν μεγάλων Ἰταλῶν. Ὁ Σ. Ρώμας καὶ ὁ ἱστοριογράφος Χιώτης διεμαρτυρήθησαν, ἀλλὰ ἀργά. Ἀργὰ ἐπίσης ὁ Δῆμος ἔκαμε τὴν αἴτησιν. Ὁ Γρυπάρης συνηγόρει ὑπὲρ τῆς μετακομιδῆς καὶ ἐπὶ τούτῳ ἔγραψεν ἀρκετοὺς ἀνομοιοκαταληκτοὺς στίχους, ἔχοντας τὸν τίτλον Ὁ π τ α σ ί α τ ο ῦ Φ ω σ κ ὸ λ ο υ, δι' ὧν ὁ Φώσκολος παραπονεῖται μὲ τοὺς Ζακυνθίους ὅτι τὸ κορμὶ τοῦ κοιμᾶται σὲ χώματα ἀγγλικὰ νόθα γιὰ αὐτόν. Εὐχαριστεῖτο περιγράφων ἤθη τινὰ τῆς Ζακύνθου τὰ ὁποῖα ἐνόμιζε κακὰ, οὕτω δι' ἐνὸς ποιηματίου καταφέρεται κατὰ τῆς ἐπικρατοῦσης τῶν ἡμερῶν του ἰδέας ὅτι ἔπρεπε νὰ ἦνε αἱ κόραι κλεισμέναις καὶ δὲν ἐδίδετο αὐταῖς ἐλευθέρᾳ ἀνατροφή. Ἐνόμιζεν ὅτι διὰ τοῦ περιορισμοῦ ἐκείνου ἐγένοντο πολλαὶ καταχρήσεις.

Ποῖος λέγει νὰ εἶναι κλεισμέναις

Κόραις, σὰν φυλακισμέναις,

Καὶ νὰ βλέπῃς σαῖς οἰκίαις
Μελιούνια τζελουζίαις
Ποῦτε ὁ ἥλιος δὲν ἔμπορεῖ.
Στὸ παράθυρο νὰ ἐμβῇ;
Καὶ ἡ μανάδες ποῦ πηγαίνουν,
Ποῖος λέγει, νὰ μᾶς πέρουν
Θυγατέρες τοὺς κοντὰ
Εἰς τὰ τόσα ἀρχοντικά,
Παρὰ σπῖτι νὰ τ' ἀφίνουν
Μὲ ταις δούλαις, νὰ ταις δίνουν
Συμβουλαις κακαῖς, μωραῖς,
Καὶ νὰ ἀκοῦν βρωμολογίας;
Καὶ λαμβάνοντας γαμπρὸ
Τέτοια νάχουν γιὰ προικιῶ,
Καὶ ἔτσι οἱ ἄνδρες οἱ καλοὶ
Νὰ ἀποδείχωνται κακοὶ
Μὴ μπορῶντας νὰ βαρσούν
Τὰ αἰσχρὰ λόγια, ποῦ ἀγροικοῦν
Ἀπὸ τέτοια ἀνατροφή
Βρωμερότατη, κακὴ.
Καὶ γιὰτὶ νᾶνε κλεισαῖς;

Καὶ καθεὶς νὰ μὴ τὴ ξέρῃ
Παρὰ πότε χέρι, χέρι,
Ποῦ θὰ τὴν σεφανωθῇ,
Ποῦ τὸν πέρνουν οἱ δικοί,
Ὡσὰν ὄρηο ἐδεκεῖ.
Καὶ ἂν ἡ νῆα εἶνε κουτσὴ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΩΝ
Ἡ καραφλὴ,
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἦ ἀκούς; εἰς τὴ καρδίαν
 Ὅχι κλίσιν παρὰ ὀχτρία,
 Ἐχεις χρέος νὰ τὴν πάρῃς,
 Εἰδεμὴ βγαίνουν οἱ δικοὶ
 Καὶ ἀρχινοῦν κατατρεγμούς;
 Ὑβρισταίς καὶ σκοτομούς;.....

Περιγράφει ἔπειτα τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖον προ-
 ἔρχεται ἐκ τοιούτων εἰδῶν γάμων, καὶ ἀκο-
 λούθως:

Τέτοια ἀπόκρυφα ἔχει ἡ φύσις.
 Κι' ὅποιος θέλει νὰ γνωρίσῃ
 Σκοτισμένα πάντα θρέσκει.
 Καὶ μὲς τὴν ἀρχὴν τοὺς μνέσκει..
 Κράμα στὴν ἀλαζωνία
 Πώχομεν καὶ φαντασία.
 Νάμεθα βαρβαρικοὶ
 Ἀγριοὶ καὶ λογικοὶ
 Ποῦτε στὴν Ἀμερικὴ
 Τὴν βαθεῖα ἐρημικὴ
 Τέτοια ἦθη βρωμισμένα
 Εἶνε τώρα μακρυσμένα.
 Λοιπὸν, πάλω, καὶ οἱ τρόποι
 Ποῦνε στὴ λοιπὴ Εὐρώπῃ
 Νὰ γενοῦν πρέπει καὶ ἐδῶ
 Στὸ Νησάκι τὸ μικρὸ
 Κ' ἔτσι ὅλοι εὐτυγισμένοι
 Θὰ νὰ ᾔνε οἱ πανδοῦσμένοι.

Ὁ Γρυπάρης βεβαίως εἶχε κλίσιν εἰς τὴν
 διδακτικὴν ποίησιν, διὸ ἔκαμε πλῆθος Σατυ-

ρῶν, ἐξ ὧν τινὲς εἶνε διδακτικώταται κατ'
 ἄξια ἀναγνώσεως. Καταφέρεται κατὰ τῶν τυ-
 ράννων, τῶν φιλαργύρων, τῶν προσκυνούντων
 τὰ πλούτη, τῶν ἀδικούντων, τῶν σοδομητῶν,
 τῶν κακῶν πολιτῶν, τῶν ἐγωϊστῶν, τῶν μὴ ἀ-
 γαπώντων τὴν μελέτην καὶ τὴν πρόοδον, τῶν
 ὑπερηφάνων καὶ ἄλλων πολλῶν μαστίγων τῶν
 κοινωνιῶν. Δυστυχῶς, ὁ βίος αὐτοῦ ἦτο πε-
 πληρωμένος θλίψεων καὶ πικριῶν, διὸ καὶ
 πολλάκις ἡ Μοῦσα τῷ ἔδωκε δεινούς δι-
 στούς, δι' ὧν κατετόξευεν ἐκείνους, οἵτινες
 τὸν ἐβλαπτον. Ὁ Γρυπάρης ἐνίοτε ἐλησμόνει
 τὰς σκέψεις τοῦ διασημοῦ Σατυρογράφου
 Μεντζίνη.

Ciascun che vede farsi aperto e nudo.
 Ciò che vorria nascosto, arma la mano
 Alla vendetta, e a te di sè fa scudo.

Tu, s'hai fior di giudizio intero esano
 E s'hai la penna di prudenza armata,
 Da' veri nomi ti terrai lontano.

Ἐν Ζακύνθῳ ἐθεωρεῖτο κατὰ τοὺς χρόνους
 του, ὁ κατ' ἐξοχὴν σατυρικός καὶ εἰς αὐ-
 τὸν ἀπέδιδον πᾶσαν σάτυραν.

Εἶνε πρᾶγμα φοβερὸ
 Καὶ πολλὰ συχαντερὸ
 Κάθε σάτυρα, ὅπου γένει
 Τὸ ὄνομά μου ἐμὲ νὰ ἐγαίνει,
 Τὸ πῶς πάντα ἐγὼ τὴ κἄνω
 Κ' εἰς βρυσταίς τὸν κόσμον ἐκῶ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Πῶς ἀπὸ δὲν ἔχω αἰτία,
Π' ἀνθρώπον δὲν σατυρίζω
Καὶ κανένα δὲν ὑβρίζω
(Μ' ὅλον ποῦμαι φυσικὸς
ἐμπειρὸς σατυρικός) κλ.

Εἰς ἄλλο ποιημάτων

Σατυρικός κοινῶς ὅλοι μὲ κράζουν.

Δὲν λέγω πῶς δὲν ἔκαμα καμμία

Τὴν ὥραν, ποῦ οἱ ἄνθρωποι μὲ πειράζουν

Καὶ δίχως νὰ μιλῶ μοῦ δίνουν αἰτία.

Ποῖος τοὺς εἶπε νὰ μὲ κατασπαράζουν

Τὸν νοῦν, τὴ ψυχὴ καὶ τὴ καρδιά,

Καὶ ὡς κάκιστον ἐχθρὸν νὰ μὲ κυττάζουν

Ν' ἀλησμονοῦν τὴ κάθε εὐεργεσία κτ.

Οἱ σάτυραί του ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν του
ἦσαν ἄπειροι καὶ οὐχὶ ὅλαι ἀντεγράφησαν
μετὰ τῶν ἄλλων ποιήσεών του.

Ἐχω σάτυραις πολλαῖς γεναμέναις

Δι' ἐκείνους, ποῦ μ' ἐβλαψαν

Ὅμως δὲν ταις ἔχω δῶ μέσα γραμμέναις κλ.

Ὁ Γκιούστης συνείδηζε νὰ λέγῃ ὅτι δὲν
ἔχει ἀξίαν βιβλίον τι, se non rifà la gen-
te. Τοιαύτης ιδέας ἦτο καὶ ὁ Γρυπάρης
ὅστις ἤθελεν νὰ ἦνε, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, δι-
δακτικός, ὡς μαρτυροῦσι πολλὰ τῶν ποιή-
μάτων, ἰδίως κατὰ τὰ τελευταῖα τοῦ βίου
του ἔτη. Ὅμως μεταξὺ τῶν ἀνεκδότων ὑπάρ-
χουσι καὶ τινες σίλλοι κατὰ τῶν ἐχθρῶν
ἢ σάτυραι ἢ γελοιογραφίαι πολὺ αἰσχραί.
Πολλαὶ εἶνε, ὡς ἀνωτέρω εἵπομεν, αἱ ἠθικαὶ

σάτυραί του, ὧν ἡ ἀνάγνωσις ἤθελε ἦνε ὠφέ-
λιμος, καὶ τιμὴν νὰ περιποιῶσιν εἰς τὸν Γρυ-
πάρην. Ἐκ τῶν σατυρῶν τούτων δὲν δημο-
εῦομεν τώρα οὐδὲ περικοπὰς, ἐπεὶ δὲ σκοπὸν
ἔχομεν νὰ δημοσιεύσωμεν προσεχῶς πραγ-
ματεῖαν φέρουσαν τίτλον. ἡ Σάτυρα ἐν
Ζακύνθῳ. Ἡ Ζάκυνθος διακρίνεται καὶ εἰς
τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως. Ὁ Κουτούζης,
ὁ Σαβόγιας, ὁ Σολωμός, ὁ Γουζέλης, ὁ Αὐξέν-
της, ὁ Δανελάκης, ὁ Κατήφορος, ὁ Γεώρ-
γιος Ρώμας, ὁ Πατρινός, ὁ Πελεκάσης καὶ
ἄλλοι ἔγραψαν τινὰς καλὰς διδακτικὰς σα-
τύρας. Ὁ λαὸς τῆς Ζακύνθου ὧν φύσει εὐ-
φυὴς ἔχει ἔμφυτον καὶ τὸ σατυρικὸν πνεῦ-
μα, καὶ ἐνίοτε ἀπὸ ἀπλοῦς ἀνθρώπους ἀκούει
τις αὐθόρμητον τὸ ἰσπανικὸν ἐκεῖνο πνεῦ-
μα picaresco καὶ τὸ esprit frondeur ἢ gau-
lois τῶν Γάλλων.

Οἱ τόνοι τῆς Μούσης τοῦ Γρυπάρη δὲν
ἦσαν μόνον ἐρωτικοὶ καὶ σατυρικοί, ἀλλὰ καὶ
πατριωτικοί. Ἡγάπα τὴν Ἑλλάδα δι' ἀρ-
γοῦ ἐρωτος ὡς φαίνεται εἰς διάφορα ποιή-
ματα καὶ εἶχε προσέτι πόθον μέγιστον ἵνα
ἐνωθῇ ἡ Ἑπτάνησος μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἀ-
πεβίωσεν ὅμως πρὶν ἢ ἰδῇ τὴν ποθητὴν του
Ἑνωσιν, καθότι τῇ 17 Σεπτεμβρίου τοῦ 1861
ἐγκατέλειπε τὸν κόσμον. Ἴδου τίτλοι τινῶν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΡΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟΝ

Ἡ ἐλευθερίας, δι' οὗ χαίρεται ὅτι εἴ-
χε ἰσχυρὰν εἰς τὰς Ἰονίους Νήσους ἢ Ἐλευθε-

ρία—Ἡ ψευδοελευθερία—Ὁ μέγας ὄρκος τῶν Ἑλλήνων—Ἡ ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος, ἢ τὸ Σύνταγμα τῶν Ἑλλήνων—Ἡ σύγκλητος—Εἰς τοὺς Γερουσιαστὰς Ἐπτανήσου—Διάφορα ποιήματα πρὸς τοὺς βουλευτάς, γερουσιαστὰς τῆς Ἰονίου Πολιτείας, ἔτι δὲ πρὸς τὸν ἄρμοστὴν Νούγγετ — Κατὰ τοῦ Κώδικος—Πρὸς τὸν ἐχθρὸν τῶν Ἑλλήνων — Κακοὶ νόμοι τῆς Ἐπτανήσου—Νουθεσία εἰς τὴν ἰονικὴν Κυβέρνησιν—Συμβουλαὶ εἰς τὸν Δημήτριον Σολωμόν ἑπαρχον—Εἰς Γεώργιον Κομοῦτον—Κατὰ τῆς Μοναρχίας—Τὰ καταχθόνια ἔργατα—Πρὸς τοὺς Ἑκλογεῖς—Κατὰ τῶν Μεταρρυθμιστῶν — Ὑπὲρ τῶν Ῥιζοσπαστῶν—Κατὰ τῶν ζακυνθίων δικαστῶν—Κατὰ τῶν μὴ ριζοσπαστῶν ἐπαρχῶν — Κατὰ τοῦ Ἀμερολήπτου—Κατὰ τοῦ Οὐάρδου—Παρατηρήσεις πρὸς τὸν ἄρμοστὴν—Πρὸς τὸν Γλάδστωνα—καὶ διάφορα ἄλλα ποιημάτια μεστὰ ὅλα ριζοσπαστισμοῦ καὶ μίσους κατὰ τῶν καταχθονίων, τῆς Προστασίας ἐνίοτε δὲ καὶ περιφρονήσεως κατὰ τῶν μεταρρυθμιστῶν.

Καὶ ὁ Γρυπάρης ἀνῆκει βεβαίως εἰς τὴν παρελθούσαν ποιητικὴν γενεάν· καὶ οὗτος ἐψάλλε κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος. Ὁ πατριωτισμὸς αὐτοῦ καὶ ὁ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἔρως εἶνε ἄγνωστος ὄντων τεθαμμένων ἀντὶς τοῦ συρταρίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Δημητρίου, τὰ ἐθνικὰ καὶ

πολιτικὰ αὐτοῦ ποιήματα· εἰς ἃ ὁμῶς, δεόν· νὰ θαυμάσωμεν μᾶλλον τὸν ἐνθουσιασμόν του. Τῆς Ζακύνθου ἡ πατριωτικὴ ποίησις τῶν χρόνων ἐκείνων, πράγματι ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἄγνου φιλοπατρίας, ἦτο ἐνθους. Αἱ ποιήσεις τοῦ Σολωμοῦ, Κάλβου, Τερτσέτη, Κ. Ῥώμα, εἶνε γνωσταί, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ ἄλλων εἰσὶν ἐτι ἄγνωσταί, περὶ ὧν προσεχῶς.

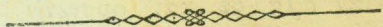
Ἡ ποίησις τοῦ Γρυπάρη διεκρίνετο διὰ τὴν φυσικότητα τοῦ αἰσθήματος εἰς τὰ ἐρωτικά, τὸ ὑγιὲς τῆς φαντασίας καὶ εὐγένειαν τῶν ἰδεῶν εἰς τὰ διδακτικά, τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Ἑλλάδα εἰς τὰ ἐθνικὰ καὶ πολιτικά. Γράφων μετεχειρίζετο πάντοτε σύγκραμα γλώσσης δημοτικῆς καὶ καθαρευούσης. Ὁ στίχος αὐτοῦ ἐστερεῖτο ἀρμονίας, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ δὲν προσεῖχεν ἰδιαζόντως εἰς τὴν εὐρυθμίαν ἅμα δὲ καὶ φυσικὴν κατάταξιν τῶν λέξεων. Ἐν τῇ στιχουργίᾳ καὶ τῷ ὕφει παρημέλει τὴν τέχνην. Τέχνην δὲ ἐννοοῦμεν οὐχὶ ἐκείνην, ἣτις βλάπτει τῆς ἐκφράσεως τὴν ἀφέλειαν, ἀλλὰ ἐκείνην, ἣτις γεννᾶται αὐθορμήτως ἐν τῇ ψυχῇ ἀληθοῦς καλλιτέχνου, πρὸς ἀληθῆ διατύπωσιν τῆς ἰδέας καὶ πρὸς χρωματισμὸν τῆς ποιητικῆς ἐκφράσεως. Ἐγραψε καὶ ἰταλικούς στίχους, ἀλλὰ ἀνεπιτυχῶς. Τῷ 1849, τύποις Κ. Ῥωσσολύμου, ἐξέδωκε τὸ πρῶτον φυλλάδιον τῶν

ΙΑΚΩΒΟΥ ΓΡΥΠΑΡΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟΝ Τῆς ΠΑΤΡΙΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΘΥΡΙΟΥ

ἐν λυρικῶν, φέρον τὸ ῥη-
μα Αὐτοδίδακτος δ' εἰμι Θε-

»ὅς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἶμας παντοίας ἐνέφυσεν». Τῶν λυρικῶν τούτων ἐξεδόθησαν διάφορα φυλλάδια. Τῷ 1852, τύποις Σ. Χ. Ῥαφτάνη, ἐξέδωκε φυλλάδιον διαφόρων διδασκτικῶν ποιημάτων. Ὁ ἀξιότιμος αὐτοῦ υἱὸς Δημήτριος, εἶνε κάτοχος τριῶν βιβλίων τῶν χειρογράφων τοῦ ποιητοῦ, εὐχῆς ἔργον θὰ ᾗτο ἂν ἐδημοσιεύοντο τὰ ἐκλεκτότερα τῶν ἐρωτικῶν, διδασκτικῶν καὶ πατριωτικῶν αὐτοῦ ποιήσεων.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ Ἐν τῇ σελ. 11ῃ μετὰ τὸν 12ον στίχον ἀνάγν. τὸ ἀκόλουθον παραληφθὲν δύστυχον.

Βδέλυγμα τοῦ φωφιδῶνε
Ποῦ ἐνοχλεῖς τόπο καρπιδῶνε.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ἈΘΕΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ